

Psykososiaalisten tekijöiden merkitys nuorten juomisessa

Riia Palmqvist

KM, VTT, erityisopetuksen lehtori

Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulu

Väitöskirjatutkimuksen rakenne

- 2 aineistoa:
 - 1984 (N=369) 14-16 –vuotiaita koko Suomi
 - 1999 (N=488) 14-16 –vuotiaita pääkaupunkiseutu
- Alkoholin käyttöön liittyvät osatutkimukset
 - Kahden aineiston vertailu: Miksi nuoret juovat?
 - Kahden aineiston vertailu: Miksi muut juovat?
 - Tyytyväisyys omaan fyysiseen kehonkuvaan, suhteet kavereihin ja vanhempiin sekä näiden tekijöiden yhteys alkoholinkäyttöön.

Miksi nuoret juovat?

- 1984
 - Kaverit (19.3%)
 - Kokeilunhalu (18.1%)
 - Hauskuus (16.1%)
 - Huonoon fiilikseen (15.4%)
 - Humala (1.6%)
- 1999
 - Hauskuus (17.7%)
 - Hyvä fiilis (17.4%)
 - Humala (14.5%)
 - Kaverit (5.3%)
 - Kokeilunhalu (2.8%)

Miksi muut juovat?

- 1984
 - Huonoon fiilikseen (38.8%)
 - Se on kivaa (17.7%)
 - Riippuvuuden takia (12.1%)
 - Humalan vuoksi (1.0%)
- 1999
 - Huonoon fiilikseen (19.2%)
 - Se on kivaa (14.1%)
 - Riippuvuus (3.6%)
 - Humalan vuoksi (12.2%)

Alkoholin käyttö ja suhde vanhempiin

- Suhdetta vanhempiin mitattiin sillä, millaisista asioista keskustelee vanhempien kanssa (intiimit asiat – yleiset asiat) ja kuinka paljon.
 - Tytöt keskustelivat vanhempiensa kanssa poikia enemmän yleisistä asioista.
 - Neljännes pojista koki suhteen vanhempiinsa etäisenä.
 - Läheiset suhteet vanhempiin liittyivät alkoholin käyttöön.

Alkoholin käyttö ja suhteet kavereihin

- Suhdetta kavereihin mitattiin sillä, millaisista asioista keskustelee kavereiden kanssa (intiimit asiat – yleiset asiat) ja kuinka paljon.
 - Tytöt keskustelivat kavereidensa kanssa poikia enemmän sekä intiimeistä että yleisistä asioista.
 - Neljännes pojista koki suhteen kavereihinsa etäisenä.
 - Läheiset suhteet kavereihin näyttivät liittyvät humalajuomiseen.
 - Viitteitä siitä, että läheiset suhteet kavereihin ”suojasivat” alkoholin käytöltä: kaveripiirin tavat.

Päihteet ja kehonkuva

- Millä tavoin kokee oman fyysisen ulkonäkönsä, onko tyytyväinen vai haluaako muuttaa sitä, vertaileeko mediassa esiintyviin ”ihannevartaloihin”.
 - Tytöt olivat tyytymättömpiä omaan fyysiseen ulkonäköönsä.
 - Alkoholin käyttö runsaampaa, jos käsitys omasta fyysisestä ulkonäöstä oli negatiivinen.

Yleistä tuloksista:

- Nuoret ovat hyvin heterogeeninen ryhmä.
- Päihteiden käyttöä ohjailevat hyvin erilaiset syyt.
- Perustelemmeko asioita nykyään yksilökeskeisemmin?
- Nuoret käyttävät alkoholia edelleen porukassa, ellei alkoholi sitten ole jo todellinen ongelma.
- Alkoholin käytön suhteen nuoret mukautuvat kaveripiirin tapoihin?
- Vanhempien rooli?

Minne ollaan matkalla - arkipäivän havaintoja peruskoulupohjalta

- Tosi-tv:
alkoholimainonta ja kännäily.
- Hyvästi selvä päivä:
energiajuomasta se alkaa.
- Poika saunoo:
esimerkit tosielämästä, menestyksestä
ja juhlimisesta.